

WYLESIANIE W BRAZYLI. AGENCJA KOSMICZNA ALARMUJE, RZĄD WSZCZYNA JEJ "REKONSTRUKCJĘ"

Według ogłoszonego w piątek 10 lipca raportu brazylijskiego Narodowego Instytutu Badań Kosmicznych (INPE), czerwiec 2020 okazał się w tym kraju rekordowy pod względem rejestrowanego dotąd tempa deforestacji Puszczy Amazońskiej. Trzy dni po publikacji sprawozdania, w narodowej agencji kosmicznej rozpoczął się proces odgórnej "rekonstrukcji", która w pierwszej kolejności przejawiała się usunięciem ze stanowiska dotychczasowej koordynatorki wydziału odpowiedzialnego m.in. za satelitarne monitorowanie dżungli amazońskiej.

Rząd Brazylii w poniedziałek 13 lipca br. przedterminowo usunął z pełnionego dotąd stanowiska wysoką przedstawicielkę INPE. Lubia Vinhas była w agencji generalną koordynatorką Instytutu Obserwacji Ziemi, zrzeszającego działy monitorujące Amazonię oraz zespoły konsultacyjne ds. zmian klimatycznych, współpracujące m.in. z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego - informuje agencja Associated Press. Wkrótce INPE przekazało w oświadczeniu, że dotychczasowy dział Vinhas zostanie połączony z innymi, a ona będzie nadzorować wdrażanie nowej bazy danych georeferencyjnych.

Zgodnie z przedstawionym projektem restrukturyzacji, INPE będzie teraz posiadało w swojej strukturze osiem instytutów - czyli o siedem mniej niż pierwotnie. Wydział, w którym pracowała Vinhas, zajmuje się przede wszystkim zbieraniem danych z obserwacji satelitarnych obszaru dżungli amazońskiej. Zaledwie kilka dni wcześniej za sprawą tej komórki organizacyjnej INPE opublikowało raport wskazujący na pogłębianie się problemu deforestacji Puszczy Amazońskiej - szczególnie w czerwcu 2020 roku, który określono jako miesiąc rekordowy pod względem tempa wylesiania na tle całego okresu prowadzenia obserwacji satelitarnych tego regionu - obejmującego niemal 5 ostatnich lat.

Czytaj też: [Dane satelitarne pomogą monitorować wylesianie](#)

Nie jest jasne, czy usunięcie Vinhas było związane z publikacją najnowszych danych. Jej podwładny, który kieruje działem bezpośrednio nadzorującym satelitarne monitorowanie wylesiania Amazonii, pozostaje na swoim stanowisku. Niemniej jednak moment, w którym koordynatorka została "przesunięta do innych zadań" - tuż po publikacji czerwcowych danych - wywołał oburzenie ekologów, którzy twierdzą, że może to być echo zwolnień na wysokim szczeblu, do jakich dochodziło już w tej samej agencji w zeszłym roku.

Prezydent Jair Bolsonaro uzasadnia wzmożoną deforestację obrzeży puszczy narodowym prawem do eksploatacji i rozwoju gospodarczego w rejonie Amazonii. Jego przeciwnicy z kolei traktują to jako

sprzyjanie nielegalnym i nastawionym na wyczerpanie zasobów praktykom dużych posiadaczy ziemskich, górników i przemysłu drzewnego.

Czytaj też: [Satelity wspomagają walkę z wylesianiem](#)

Vinhas została mianowana na swoje stanowisko w 2018 roku z zamiarem pełnienia czteroletniej kadencji. Jej usunięcie ze stanowiska zarządzić miał minister nauki i technologii, Marcos Pontes, będący bezpośrednim zwierzchnikiem agencji INPE. Do tego momentu koordynatorka przepracowała w tej roli 2 lata i 3 miesiące.

Z opublikowanych w piątek danych INPE wynika, że w czerwcu w Amazonii wylesiono 1034 km kw., co jest nowym miesięcznym rekordem, odkąd zaczęto gromadzić dane w 2015 roku. Całkowita deforestacja Amazonii od stycznia do czerwca objęła 3069 km kw., co oznacza wzrost aż o 25 proc. w porównaniu z analogicznym okresem w ubiegłym roku.

Marcio Astrini, sekretarz wykonawczy Brazylijskiego Obserwatorium Klimatycznego, koalicji organizacji społeczeństwa obywatelskiego, twierdzi, że rząd wcześniej dawał do zrozumienia, że chce interweniować w INPE. "Usunięcie Lubii Vinhas może wskazywać, że plan nigdy nie został porzucony. Dzieje się to w momencie, gdy wylesianie przyspiesza (...)" - ocenił Astrini.

Czytaj też: [Pomimo recesji Brazylia kontynuuje programy satelitarne](#)

Na mocy decyzji Bolsonaro od maja br. to armia sprawuje nadzór nad wylesianiem i jest odpowiedzialna za jego powstrzymanie. Zeszłoroczne pożary w Amazonii dokonały zniszczeń największych od 11 lat. Dane INPE pokazują, że degradacja lasów deszczowych wciąż postępuje.

Była szefowa brazylijskiego regulatora ds. środowiska IBAMA Suely Vaz powiedziała jeszcze przed opublikowaniem czerwcowych danych, że armia nie używa wymaganego planowania technicznego ani nie jest przeszkolona w metodach przeciwdziałania wylesianiu. Dodała, że wojsko wydaje równowartość ponad 10 mln USD miesięcznie na działania w Amazonii - ponad połowę tego, co IBAMA wydaje na nadzór w ciągu roku.

Czytaj też: [Niemieckie satelity na pomoc Chile. Wspierają walkę z pożarami lasów](#)

W sierpniu ub. r., kiedy doszło do międzynarodowego protestu w sprawie pożarów Amazonii, Bolsonaro oskarżył ówczesnego szefa INPE Ricardo Galvao o manipulowanie danymi satelitarnymi dotyczącymi wylesiania w celu osłabienia jego administracji. Galvao publicznie odparł zarzuty i został zwolniony.

Narodowy Instytut Badań Kosmicznych INPE jest jednostką badawczą brazylijskiego Ministerstwa Nauki, Technologii i Innowacji. Nastawiona jest głównie na wspieranie badań naukowych i zastosowania technologii kosmicznych w działalności instytucjonalnej i pozarządowej. Dysponuje wykwalifikowanym personelem, zajmującym się różnymi dziedzinami badań kosmosu i nauk o atmosferze oraz inżynierii kosmicznej.

Opracowanie: PAP/MK

Czytaj też: [Pożoga w Puszczy Amazońskiej na zobrazowaniach satelitarnych](#)